

بررسی آثار معماری نهفته در خاک

منوچهر تمیزی^۱، آرزو آذر^{۲*}، نسیم برجویی^۳

^۱ عضو هیئت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ماهشهر، گروه هنر و معماری، ماهشهر، ایران

Manochehr_Tamizi@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ماهشهر، گروه هنر و معماری، ماهشهر، ایران

Azar.arezoo@gmail.com

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ماهشهر، گروه هنر و معماری، ماهشهر، ایران

nasim.barjooie@yahoo.com

چکیده

در گذشته معماران بومی ایران برای ایجاد سازگاری با طبیعت، در اقلیم های مختلف آب و هوایی نواوری های بسیاری را در سطوح مختلف ارتفاعی با بهره گیری از منابع گوناگون و انرژی های پاک طبیعی خلق کرده اند. از جمله مصادیق این امر گودال باعچه و شوادان ها هستند. این عناصر زیرزمینی با بهره بردن از ظرفیت بالای حرارتی خاک، فضایی مطبوع و دلنشیں را در اقلیم هایی با گرمای طاقت فرسا و رطوبت نسبتاً زیاد، موجب می شدند. ولی مرور زمان و استفاده نامناسب از پیشرفت های تکنولوژیک، منجر به فراموشی روش های بومی و کاربرد نا محدود از انرژی های فسیلی تجدید ناپذیر شد. شوادان و گودال باعچه دو عنصر شاخص معماری زیرزمینی است که شوادان در اقلیم گرم و مرطوب و گودال باعچه در اقلیم گرم و خشک کاربرد داشته، این عناصر معماری اغلب در شهرهای یزد و کاشان به عنوان شهرهای شاخص واقع در کویر (گرم و خشک) و دزفول و شوشتار در حاشیه‌ی خلیج فارس به دلیل شرایط خاص آب و هوایی بنا شده است. هدف از این پژوهش بازخوانی و تطبیق این عناصر به شباهت هایی از لحاظ کارکردی با استفاده از مطالعات کتابخانه ای به روش تحلیلی- توصیفی می باشد.

واژه های کلیدی: اقلیم گرم و خشک، اقلیم گرم و مرطوب، گودال باعچه، شوادان